

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2933, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-08- Nr.

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS NOTARIATO ĮSTATYMO Nr. I-2882 27 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavedimą Teisingumo ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai kartu įvertinti galimybę atsisakyti konsulinių pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų Lietuvos Respublikos piliečiams, esantiems užsienio valstybėse, parengti ir pateikti Vyriausybei įstatymų projektus, kuriuose būtų peržiūrėtas konsulinių pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų reglamentavimas ir šios veiklos organizavimas (2020 m. balandžio 22 d. posėdžio protokolo Nr. 21 31 klausimas), teikia Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas).

Įstatymo projekto tikslas – optimizuoti konsulinių pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų aprėptį, atsisakant notarinių veiksmų, kuriuos atlikti konsulinėse įstaigose nėra poreikio arba kuriems atlikti būtinos specifinės teisinės žinios, kartu paliekant notarinius veiksmus, kurių prieinamumas piliečiams užsienyje yra svarbus.

Konkrečios Įstatymo projekto teisinio reguliavimo nuostatos apibūdinamos ir jas pagrindžiantys argumentai nurodyti kartu su Įstatymo projektu pateiktame Įstatymo projekto aiškinamajame rašte.

I. Sprendžiama problema	Notariato įstatymo nuostatos nustato specialius reikalavimus (<i>inter alia</i> tinkamo teisinio išsilavinimo ir aukštos profesinės kvalifikacijos) bei kitus priežiūros mechanizmus ¹ , kurių tikslas užtikrinti tinkamą notarinių veiksmų atlikimą. Tuo tarpu konsuliniams pareigūnams, skirtingai nei notarams, netaikomi išsilavinimo, praktikos, patirties reikalavimai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos konsulinio statuto 11 straipsnio 1 dalimi, notarinius veiksmus gali atlikti konsulinis pareigūnas, kuriam pavesta atlikti konsulines funkcijas ir jis yra baigęs konsulinių pareigūnų mokymus bei išlaikęs gebėjimų atlikti visas arba dalį konsulinių funkcijų testą. Toks esminis kvalifikacinių reikalavimų skirtumas turėtų proporcingai atspindėti ir konsulinių pareigūnų bei notarų atliekamų notarinių veiksmų apimtyje ir jų pobūdyje. Lietuvos Respublikos konsuliniai pareigūnai, be tradicinių
-------------------------	---

¹Pvz., pastovus notaro kvalifikacijos kėlimas, notarų atestavimas, drausminė atsakomybė, tarnybinė priežiūra.

	<p>konsulinių paslaugų (tokių kaip įgaliojimų, testamentų tvirtinimas, asmeninių testamentų priėmimas saugoti), taip pat gali tvirtinti plataus spektro sandorius (išskyrus nekilnojamųjų daiktų sutartis) ir itin retai praktikoje pasitaikančius vertimus iš vienos kalbos į kitą bei priimti jūrinius protestus (pastarasis notarinis veiksmas konsulinėse įstaigose niekada nebuvo atliktas).</p> <p>Konsuliniai pareigūnai, neturėdami prieigų prie viešųjų registrų, negali patikrinti duomenų, turinčių esminės reikšmės notarinio veiksmo atlikimui ir asmenų teisėtų interesų apsaugai, todėl negali tinkamai užtikrinti tokių sandorių teisėtumo. Išvardintų veiksmų atlikimas taip pat reikalauja specialių ekspertinių žinių ir patirties, kurioms suteikti konsuliniams pareigūnams reikalingi išsamūs mokymai ir nuolatiniai kvalifikacijos tobulinimo mokymai. Tačiau dėl itin žemo šių veiksmų poreikio ar jo nebuvimo, išteklių skyrimas tokiems mokymams yra netikslingas ir neracionalus.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Įstatymo projektu siūloma atsisakyti retai praktikoje konsulinėse įstaigose atliekamų ir sudėtingų notarinių veiksmų:</p> <p>a) sandorių tvirtinimo (išskyrus testamentų, įgaliojimų, pareiškimų dėl tėvystės pripažinimo, išankstinių nurodymų, sutarčių dėl pagalbos priimant sprendimus, sutuoktinio ir bendraturčių rašytinių sutikimų sudaryti sandorius, bendraturčių pareiškimų dėl pirmenybės teisės pirkti parduodamas dalis, esančias bendrąja nuosavybe, pareiškimų dėl palikimo atsisakymo tvirtinimo);</p> <p>Palyginus su šiuo metu galiojančiu reguliavimu konsuliniai pareigūnai nebeturėtų teisės tvirtinti kilnojamųjų daiktų, vertybinių popierių, teisių perleidimo sandorių (pvz., (i) pinigų dovanojimo, piniginių lėšų pasidalijimo sutarčių; (ii) akcijų, obligacijų, kitų vertybinių popierių perleidimo sutarčių; (iii) teisių perleidimo, pasidalijimo sutarčių; (iv) kilnojamųjų daiktų dovanojimo, mainų, panaudos, nuomos, finansinės nuomos (lizingo), pasidalijimo, pirkimo – pardavimo sutarčių ir pan.);</p> <p>b) dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumo paliudijimo;</p> <p>c) jūrinių protestų priėmimo.</p>
III. Priemonių kaštai	Įstatymo projektui įgyvendinti valstybės biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Atsisakius sudėtingų dvišalių sandorių ar labai retai pasitaikančių notarinių veiksmų konsulinėse įstaigose bei juos atliekant alternatyviais būdais, būtų užtikrintas profesionalus tvirtinamų dokumentų parengimas, reikalingų duomenų patikra, įvykdytas tvirtinamo dokumento teisėtumo reikalavimas, būtų išvengta teisminių ginčų tikimybės. Siauresnis atliekamų notarinių veiksmų ratas leistų organizuoti konsuliniams pareigūnams labiau specializuotus, tikslingus mokymus, o besikreipiantys dėl notarinių veiksmų atlikimo piliečiai gautų kokybiškesnes paslaugas.</p>

Lietuvos Respublikos konsulinio statuto keisti nereikia, nes jame yra įtvirtinta blanketinė teisės norma - konsuliniai pareigūnai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos teisės aktais, atlieka Lietuvos Respublikos notariato įstatymo numatytus notarius veiksmus Lietuvos Respublikos piliečiams, esantiems užsienio valstybėje (Konsulinio statuto 32 straipsnio 1 dalis).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Įstatymo projektas neprieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Įstatymo projektu nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai. Įstatymų projektas nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Įstatymo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje. Įstatymo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ir Lietuvos notarų rūmams. Dėl Lietuvos notarų rūmų pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, parengta derinimo pažyma. Rengiant įstatymo projektą taip pat gautos Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos nuomonės dėl Lietuvos notarų rūmų pasiūlymo atsisakyti seniūnų atliekamų notarinių veiksmų.

Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Teisinių institucijų grupės (vadovė Jolita Sinkevičiūtė, tel. 266 29 93) patarėja Božena Rus, (8 5) 266 29 52, el. p. bozena.rus@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
2. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 4 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
4. Derinimo pažyma, 2 lapai.
5. Suinteresuotų institucijų raštai, 3 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius